

WAKPALAN

EXPEDICE SEVER

Už od zimy jsme byli rozhodnutí, že vyrazíme na první roverskou expedici WAKPALANU. A protože to má být „expedice“, měli bychom se vydat do krajin a terénů hodných toho slova. Původní nápad, který jsme dlouhou dobu živilí byla oblast pohoří „Chibiny“ v Rusku mezi městy Apatity a Murmaňsk. Z původního cíle bohužel sešlo a zvolil se cíl náhradní – severní Švédsko, země za Polárním kruhem, Laponsko. Malou skvrnkou na této expedici

bylo, že ústupky z původního cíle se dělaly naprosto zbytečně – ale každá zkušenost něco stojí. Doufáme, že tuto chybu po druhé už neuděláme.

Následující stránky jsou velmi stručným shrnutím toho, co jsme viděli a zažili. Každý z nás to viděl trochu jinak a naše čtyři pohledy snad tvoří pestrou mozaiku EXPEDICE SEVER.

1.EXPEDIČNÍ DEN - SOBOTA 5.SRPNA 2000

Ve Valmezu dokupujeme poslední jídlo, laborujeme s uspořádáním věcí v autě (nejvíc místa zabírá raft s příslušenstvím) a po 12:00 konečně vyrážíme na cestu dlouhou cca 6.000 km. Výchozí stav tachometru je 209.116 km. Jedeme přes hraniční přechod Cínovec přes Drážďany do Berlína. Tady pár hodin kufrujeme a asi 50 km za Belínem těžce po půlnoci kousek od cesty spíme.

Kateřinice - Valašské Meziříčí - Hranice – Olomouc – Mohelnice – Vysoké Mýto – Kolín – Praha – Terezín – Teplice – Dubí - Cínovec – Zinnwald - Dresden –Treptow – Berlin – Schildow - Birkenwerder – Löwenberg – **celkem 700 km**

2.EXPEDIČNÍ DEN - NEDĚLE 6.SRPNA 2000

Vstáváme velmi brzy, kontrolujeme stav auta (sundáváme kola abychom zkontrolovali brzdové destičky), snídáme a míříme do cca 200 km vzdáleného přístavu Sasnitz na ostrově Rujána. Bez problémů kupujeme lístky (celkem 195 DM) a v poledne najíždíme na trajekt. Čtyřhodinový zážitek z moře střídá cesta po švédských cestách. V Helsinborku najíždíme omylem na trajekt do Dánska – v domnění, že se jedná o placený úsek dálnice. Spíme konečně v lese - asi 100 km před Jonkopinge u vesnice Ljungby.

Löwenberg – Neubrandenburg - Stralsund - Lietzow (Rügen) – Saßnitz - Trelleborg – Malmö – Helsingborg – Örkelljunga – Ljungby – **celkem 560 km**

3.EXPEDIČNÍ DEN - PONDĚLÍ 7.SRPNA 2000

Projíždíme fantastickou krajinou – mimo jiné i kousek od národního parku Hamra. Nestačíme valit oči. Celý den po silnici číslo 45. Jedeme průměrně 120 km/hod. Dneska stavíme stany v dešti asi 50km za městem Ostersund na boční lesní cestě.

Ljungby – Jönköping – Huskvarna – Ödeshög – Motala – Hammar - Östansjö – Örebro – Stora – Ludvika – Rättvik - Orsa – Sveg – Svenstavik – Östersund – Hammerdal – celkem 970 km

4.EXPEDIČNÍ DEN - ÚTERÝ 8.SRPNA 2000

Zjistili jsme, že lze balit první vnitřek stanu a pak teprve složit vrchní nepromokavou plachtu. Dneska v deštičku nitáku to moc pomohlo. K polárnímu kruhu to máme už jenom 400-500 km (t.j 4-5 hodin jízdy). U místních stug (chat) vlaje velmi často na velkém stožáru švédská vlajka nebo aspoň švédská trikolóra.

Před 16:00 přejíždíme Polární kruh. V městečku Jokkmok kupujeme za 100,- SK mapu národního parku Sarek a vydáváme se na posledních 115 km jízdy k našemu cíli. Končíme ve vesnici Kvikkjok (je to taková vesnice, že si tu můžete najmout vrtulník nebo loď,...).

Stany stavíme asi 100 metrů od obrovských peřejí na řece Gamajahka.

PŘÁTELSTVÍ

Jedno ze slov, které moc rád nepoužívám – snad aby neztratilo na hodnotě. O přátelství snad ani nejde psát tak, aby to nevyznělo trapně a neprirozeně. Přátelství se musí žít a prožívat. I tak je to pro mne něco velmi těžce uchopitelného. Jsem šťastný, že jsem tuto expedici mohl prožít s lidmi, kteří jsou pro mne osobně přátelé nebližší.

Hammerdal – Strömsund - Dorotea - Vilhelmina – Stensele – Sorsele - Moskosel – Jokkmokk – Kvikkjok – celkem 660 km

5.EXPEDIČNÍ DEN - STŘEDA 9.SRPNA 2000

Vstáváme za deště a v dešti vyrážíme na velký několikadenní track po národním parku SAREK. Sarek je druhý největší švédský národní park – má 1940 km². Hraničí s parkem Padjelanta a k jeho hranicím máme 20 km. Sarek je největší oblast neporušené přírody v Evropě !!!! Jsou zde hory, ledovce, hluboká údolí, bohatá flóra i fauna. V parku nejsou žádné útulky pro turisty, je zde zakázáno lovit a rybařit. Při putování parkem je nutné vysokohorské vybavení, zásoby aspoň na týden a patřičné zkušenosti. Proto jsme si jej vybrali pro naši letošní expedici. Všechny výše uvedené informace jsou pravdivé – o tom jsme se měli za pár hodin později přesvědčit.

Track je takový malý chodníček, který se Vám občas ztrácí v bažinách nebo hustém pralese, ale je to jedno z mála míst, podle kterého se můžeme orientovat. Něco jako značky tady pochopitelně neexistuje. Jsme ve své kůži. Ani nucené brození přes ledovou řeku (poranil jsem si tam palec) nás nemůže rozházet. Vzdálenosti jsou matoucí – naše odhady nefungují. I mapa kterou jsme zakoupili je spíše přibližná a později zjistíme, že se na ni nemůžeme spolehnout v takovém měřítku jak jsme zvyklí u našich turistických „padesátek“ – ta naše je pochopitelně stovková. Stany stavíme po 20:00 kousek od jezera či „horského plesa“ Tjievrajavrre. Za deště a silného větru, ve výšce 1028 m n.m.

6.EXPEDIČNÍ DEN – ČTVRTEK 10.SRPNA 2000

Vstáváme (dá-li se to tak říct – spal asi málokdo) chvíli po 2:00. Šílený vítr nám urval některé poutka na stanu a vypadalo to, že nás odnese i se stanem. Rychle evakuje a snažíme se jít do závětrí za hřeben. Je to bláhové (později se dovídáme, že taková sibérie byla skoro po celé severní Evropě), ale my pořád jdeme. Polární noc je sice proti naší klasické velmi světlá, ale černé bouřkové mraky nám ji zatemňují. Hřeben se táhne do nekonečna a i podle mapy bychom po něm měli jít den či dva, navíc se nám občas schovává v mlze. Rozhodujeme se pro sestup z cca 1110 m n.m. sedla Sahkoh dolů do širokého údolí řeky Njoatsosjahka. Po třech hodinách jsme u řeky a vítr zde je skutečně menší – možná je to tím, že poryvy větru se tříští o les. Kolem 6:00 jsme nuceni drsně přeplavat šíleně ledový přítok do řeky, abychom vůbec mohli postupovat dál. Pohybujeme se po území, kde nevedou ani nikdy nevedly žádné tracky, je dost možné, že na některá místa ani lidská noha doposud nevstoupila. Severské bažiny, močály, prales Jednou brodíme natvrdo v botách – nemáme sílu je sundávat. Kolem 9:00 nacházíme u šílených peřejí místo na postavení stanů. Sušíme a odpočíváme. Po 16:00 pokračujeme dál. Před 21:00 ještě jedno a poslední překonávání řeky. Děláme vor na převezení suchých bágů.

BUĎ PŘIPRAVEN

Možná leckomu toto skautské heslo leze krkem, ale po našich čerstvých zkušenostech s divoké noci na úpatí dvoutisícovek v Sareku, rychlé rozhodování k časné ranní evakuaci, nebezpečný sestup k řece, nucené plavání v ledových polárních řekách.... dostává ono BUĎ PŘIPRAVEN naprosto konkrétní obrysy.

Nikdy jsem si nepomyslel, že v Evropě se lze několik dnů probíjet bažinami a pralesem, místy, kde možná ani lidská noha nevkročila, místy, kde v říčním písku lze najít stopu medvěda, místy, kde se lze orientovat především podle kompasu.... A přece to vše lze. A lze tomu všemu s přehledem čelit, tak jak se to podařilo nám. Zdá se, že se ctí. Štěstí totiž přeje připraveným. A to vše jsme zvládli ne proto, že by mezi námi vynikal někdo zvláštní připraveností, ale proto, že jsme byli připraveni všichni čtyři.

7.EXPEDIČNÍ DEN – PÁTEK 11.SRPNA 2000

Spíme dlouho, zasloužíme si to. Sluníčko svítí a počasí se začíná obracet na naši stranu. Probíjíme se nedotčenou přírodou azimutem 110° někam, kde bychom mohli narazit (podle mapy) na starý track. Procházíme fantastickou krajinou, která připomíná krajinu někde na Aljašce. Každou chvíli čekáme, kdy narazíme na nějakého zlatokopa a jeho claim. K večeru konečně natrefíme na track a přicházíme do Kvikjoku k našemu autu. Boty jsou skoro na odpis a navíc strašně smrdí. Nohy máme docela dobité z třídenního pochodu v mokrých botách. Další treck raději neplánujeme.

8.EXPEDIČNÍ DEN – SOBOTA 12.SRPNA 2000

Obracíme se směrem na jih. Chceme najít nějakou ne příliš náročnou říčku, abychom jí mohli s naším raftem a zkušenostmi sjet. V Jokkmoku na informačním centru nám moc neporadili zato v Arvidsjaur byli velmi schopní a dali nám i itinerář a doporučení, abychom to nejeli – dlouho přšelo je velká voda. Při pohledu na itinerář a úseky obtížnosti 4 a 5 jsme si řekli, že raději pojedeme něco lehčího. Asi 50 km pod městem Sorsele za turistickou atrakcí – jakýmsi laponským miniskansenem – zabočujeme do hlubokých lesů a po lesní cestě se trefujeme k řece, kterou jsme nenašli na mapě, ale měla by vést zpět na naši hlavní cestu. Stavíme stany, nafkujeme raft a nahazujeme udice – tkzv.pytlačky.

IMAGE

Asi v půlce naší cesty jsme si uvědomili, že naše auto navenek nevzbuzuje vábný pohled a přitom přitahuje oči zvědavců. Jelikož by mohla utrpět naše image, rozhodli jsme se tento problém řešit a přeskládat zadní prostor auta. Jinak se nám příliš nezdálo, že bychom svým počínáním lákali pozornost okolí....

*Kvikkjokk – Jokkmokk – Kabdalis – Moskosel – Arvidsjaur – Slagnäs – Sorsele
Blattniksele – Storuman – Stensele – Storseleby - Vilhelmina - asi 500 km*

9. EXPEDIČNÍ DEN – NEDĚLE 13. SRPNA 2000

Irča jede autem a počká na nás u cesty. Zbytek expedice sjíždí malé peřeje a přepádlovává nádherné jezero. Za jezerem sjíždíme pěkné peřeje s úseky obtížnosti 3 – takže pohoda. Pinčl tady kormidelnický na peřejích odmaturoval. Po několika hodinách vjíždíme do miniskansenu – Lapland desing. Pořizuju inspirační záběry staveb pro naši klubovnu a areál kolem ní.

Pokračujeme na jih. Stavíme stany asi 30km nad městem Sveg. Večer je nádherný skoro úplňkový měsíc – jako z foglarovek.

Vilhelmina – Dorotea – Strömsund – Hammerdal – Östersund – Svenstavik – Vemdalen -
asi 370 km

10. EXPEDIČNÍ DEN – PONDĚLÍ 14. SRPNA 2000

Ve Sveg se snažíme získat nějaké informace o národním parku Hamra ale je to

pasé. A tak tam jedeme přímo. Hamra má asi 27 km² – zahrnuje nedotčenou lesnatou a hornatou oblast (600 m n.m.). Roste zde asi 130 druhů lišejníků a 149 druhů mechů. Žije tady los, bílý zajíc, jestřáb, sovy a také 450 druhů hmyzu. V parku jsou 2 značené stezky – ta delší měří asi 3 km. Takže Hamru jsme prošli asi za hodinku a přešli se strašně velkých borůvek. Taky jsme tu ochutnali jakési severské maliny (v německém průvodci pojmenovány jako Moltebeeren) – původně jsme mysleli, že to je květina se zvláštním červeným květem.

Za Lesjöfors odbočujeme z naší cesty na Sanosjomytan a pak na lesní cestu která končí asi 200 metrů od velkého jezera. A nikde žádná stuga. Pusto. Voda je teplá, dno kamenité a kluzké, ale my si jdeme hned zaplavat. Nádhera. Cestou zpět k autu do sebe tlačíme spoustu brusinek, malin a borůvek. Chceme nafouknout raft, ale necháváme to na ráno. Pinčl narazil pár metrů za našimi stany na zmiji (bylo dlouho po západu slunka a navíc tady na severu...) – dost nás to rozházelo. Terén tu je pro zmije jako stvořený – spousta velkých kamenů, borůvků... Asi začínám chápat, proč ti nestojí žádná stuga.

Vemdalen – Sveg – Orsa – Mora –
Vansbro – Lesjöfors – asi 340 km

AUTO

Tak dlouhou cestu – cca 6.000 km – v relativně omezeném časovém úseku si lze jen velmi těžce představit bez auta. Vynecháme-li autostop, kolo a vezmeme-li v úvahu, že je někdo z účastníků, komu auto říká pane, pak je to i nejlevnější způsob dopravy k místům odkud vyrážíme po svých. Zcela automaticky se předpokládá, že autíčko je v dostačujícím technickém stavu. Ideální je, pokud mají všichni řidičák.

To vše našťěstí náš stejšn značky WV Passat, rok výroby 1987 splňoval. Ač stár, jel při maximální zátěži jako mladík a mnohdy dokázal předejhnat i zcela zánovní vozy. Díky němu jsme si mohli dovolit vzít s sebou i raft, vesty, helmy a pádla – tedy na naše cestovatelské možnosti přepych.

Oproti cestování autobusem (a tedy i větší množství lidí) je to i poměrně rychlý způsob přemísťování. Řidičská zkušenost 1500 km, které každý z nás odřídil, taky není k zahození.

11.EXPEDIČNÍ DEN – ÚTERÝ 15.SRPNA 2000

Ráno raději (k vůli zmijím) popojíždíme dál. Ani nás to nemrzí, protože drobně prší a je mlha. Z jezera bychom toho asi moc neměli. Dorážíme k moři do přístavního města Varberg. Procházíme starou přístavní pevnost původem z 16 století. Dýchá na nás duch starých časů.

Pokračujeme dál a za vesnicí Laxvik zajíždíme k moři a narážíme na malý pobřežní národní park – nikde jsme o něm nečetli. Nádherné písečné duny a přírodně čisté písčité pláže. Tady nocujeme na verandě prázdné stugy, kterou jsme našli ukrytou v dunách. Pochopitelně večerní koupel v relativně teplém Baltském moři.

Lesjöfors – Filipstad – Boras – Kinna – Varberg – Trönninge - Laxvik – asi 460 km

12.EXPEDIČNÍ DEN – STŘEDA 16.SRPNA 2000

Ráno procházíme pobřeží v délce několika kilásků a sbíráme mušle, Pochopitelně nesmí opět chybět koupel v moři.

Pokračujeme dál – po marných snahách najít nějaké hezké a opuštěné místo na koupání a přespání jedeme do Trelleborgu na trajekt. Před naloděním procházka městem – klídek, pohoda. Na trajektu potkáváme dvě švédské vojenské lodě – patrně doprovázely ve svých výsostných vodách loď s americkou miniponorkou, která plula z norského Trondheimu na pomoc ruské ponorce Kursk (118 lidí

na palubě v poškozené atomové ponorce 110 m pod hladinou – v tuto chvíli už pátý den).

Spíme asi 30-40 km za Sassnitzem v dubovém lese. Je to spíše horší změna proti Švédsku, kde jsme se cítili trochu líp.

Laxvik – Malmö – Kyrko – Trelleborg – Saßnitz - Lietzow (Rügen) – Samtens – asi 340 km

13.EXPEDIČNÍ DEN – ČTVRTEK 17.SRPNA 2000

Dneska si chceme prohlédnout Berlín a Drážďany. Povedlo se. Dokonce přejíždíme bez dlouhého čekání hraniční přechod Cínovec. Spíme už na našem území za Teplícema na místě zvaném Paška Pole.

Samtens - Stralsund – Völschow – Neubrandenburg - Oranienburg - Birkenwerder – Schildow - Berlin – Treptow – Dresden -Possendorf - Zinnwald - Cínovec - Dubi – Teplice – Zalany – asi 510 km

14.EXPEDIČNÍ DEN – PÁTEK 18.SRPNA 2000

Dneska se stavujeme na půdne v Terezíně. Procházíme Malou pevnost – cely, samotky, umývárky, museum,... Mám z toho stísněný pocit. Diskutujeme o tom, jaká je cesta z toho ven. Jak se nenechat unášet davem a sloužit zlu.

Domů dorážíme kolem 18:00.

Zdraví a bez nehody.

Zalany – Terezín – Praha – Mohelnice – Olomouc – Hranice – Valašské Meziříčí – Kateřinice - asi 400 km

ZMATENÁ DATA

Stav tachometru na začátku....209116 km

Stav tachometru na konci.....215072 km

Celkem najeto.....5956 km

Natočeno na Hi8 2 hodiny 20 minut záznamu.

Vyfoceno 5 filmů AGFA – cca 150 fotek.

Složení výpravy:

Dazule – mechanik, řidič, trasa

Irča – řidič, jídlo, hospodář

Pinčl – řidič, výzbroj

Anita – řidič, tlumočnick, jídlo

CESTA AUTEM ...

(Pinčl)

V mém životě zatím nejdelší. Soustavné ošívání se na sedadle a hledání té nejlepší pozice pro spánek. Stejně se mi, až snad na jeden případ nepodařilo zaspat. Cesta ale ubíhala celkem rychle. Bylo totiž, na co se dívat. Po přejezdu či spíše přeplutí do Švédska, to byla v první řadě příroda. Plno jezer a plno lesů stále zaměstnávaly mé oči. Potom to byla samotná cesta. Ruce na volant a pruhy před sebou. Sem tam zasvítilo sluníčko a to se hodily sluneční brýle. Dobrá věc. Nejhůře se mi jelo za deště, ale dalo se to přežít.....

MOŘE

(Pinčl)

I řekl Bůh : „ Nahromadíte se vody pod nebem na jedno místo a ukaž se souš. “ A stalo se tak. Souš nazval Bůh zemí a nahromaděné vody nazval moři. Viděl, že je to dobré. Gn:1.9 – 10.

Po příjezdu do Sassnitzu jsem poprvé v životě uviděl moře. Uviděl, ale ještě si na ně nesáhl. Tolik vody. Všechno působilo zvláštním dojmem. Všechno bylo tak velké a budilo úctu a respekt. Na samotné moře jsem si sáhl až o několik dní později. První krůčky v mořské vodě, první tempa a první pohazení od vln. Vybavily se mi slova z jedné Krylovy písničky – „ k hřbetům vln s bílou krajkou, k fregatám s carskou vlajkou “. Ty krajky jsem viděl a plaval v nich. Moře bylo krásné. ...

JAK SE VE ŠVÉDSKU PLATÍ ZA DÁLNICI....

(Anita)

Byli jsme v Helsingborgu, trochu bloudili a hledali správnou cestu. Na kruháci jsme odbočili (nesprávným směrem). Uviděla jsem takové ty budky, ve kterých se platí poplatky, a tak jsme usoudili, že je to vjezd na dálnici (paní v informacích na trajektu říkala, že se za některé cesty může platit).

Uslyšela jsem „zaplat“, a tak jsem zaplatila. Má oblíbená fráze – „ Wieviel kostet ? – 250,- DM “.

Zaplatila jsem a v ten moment nikomu z nás nedošlo, že je to „trošku“ hodně peněz za průjezd dálnicí. A ejhle ono to nebylo na dálnici, ale na trajektu někam, kdo ví kam, když to tolik stálo. Tak jsme s Irčou vyletěly za chlápem do budky, který se usmíval jako měsíček..., když zjistil jaký máme problém, který jsem se mu snažila vysvětlit. Vrátil nám peníze a my vyrazili znovu dobývat švédská města....

BOTY

Podle našich zkušeností, nezáleží na tom, jaké máte boty, jestli Gri – tex, Gora- tex nebo kanady. Stačí jeden den deště. Nejdříve pocítíte mokré ponožky a pak potopu. Rozdíl je v tom, že někdo má mokro už po půl hodině a jiný až za dvě....

Jedna rada : pokud nebudete mít možnost boty vysušit, dobře je zabalte a pak je dejte do auta, jinak si budete muset opatřit plynovou masku.

TREK

(Pinčl)

Zajímavý. Spíše, zatím nejzajímavější. Hory tyčící se v dálce s bílou čapkou, jezírka jako by někomu ukápló z velkého hrnce. Přes to všechno cestička, která vede někam, až za obzor, kde se ztrácí. Chvilí krásně, chvilí vítr, chvilí déšť. V mechu jsme objevili horské perly, krůpěje vody ukryté pod kameny. Připadal jsem si tak malý, a tak zranitelný. Hory ztratily svou krásu a rázem jako by chtěly vyhnat vetřelce ze svého úpatí. K nim se ještě přidal jejich bratr vítr a pocit malosti ve mně ještě zesílil. Když jsem asi po druhé vybíhal ze stanu, abych ho uchytíl, mé oči uviděly divoký, ale krásný pohled. Z vrcholů skal na nás padal bílý závoj mlhy. Vítr ještě zesílil a my svůj boj s horou prohráli. Po sbalení stanů a všeho, co nám nevzal vítr, jsme se dali na namáhavý sestup do údolí, kde se klikatila řeka se svými přítoky. K jednomu z nich jsme nad ránem (6:30) dorazili a nezbývalo nám než podstoupit ledovou koupel. Přítok nebyl ani tak široký, jak hluboký. S radostí uvítal naše nahá těla, která se smířovala s tím, že tam jednou musíme všichni....

CESTOU NECESTOU...

(Anita)

Celou cestu autem jsem si představovala, jak to v tom národním parku – Sareku, vlastně bude vypadat, ale při tom jsem netušila, že krásy švédské přírody poznám tak detailně....

Ve středu 9.8. jsme vyrazili za deště na „pětidenní trek“. Šlapali jsme celý den, déšť vystřídalo sluníčko a mně se ulevilo... Večer jsme se dostali do hor, kde bylo poněkud chladněji a fučel vítr. Šlapali jsme dál a vítr se

mnou pohazoval jako s pingpongovým míčkem. Protože jsme byli unavení snažili jsme se najít závětrné místo na spaní, ale za cenu sejítí z treku. Místo, kde by nefučel vítr, bylo asi ten den marné hledat, a tak jsme to zabučili tam, kde se nám zdálo, že tolik nefučí. Ale to se nám jen opravdu zdálo. Zalezli jsme do spacáků a já měla takový divný pocit. Byli jsme uprostřed ničeho. Poryvy větru začínaly být častější a silnější. Radek vybíhal ven ze stanu a snažil se kolíky líp zarazit. Jednou nám to dokonce strhlo tropiko. Radek byl venku a snažil se ho přikolíkovat. Já seděla uvnitř stanu a držela tyčky. Připadala jsem si v ten moment bezmocně. Radek byl venku, zmrzlý jako psí čumák, já uvnitř a čekám, co bude...

Kolem druhé hodiny ranní jsme se rozhodli sbalit, jinak by nám to ty stany asi opravdu odneslo. Narvali jsme věci do bágů a šli směrem do údolí k řece, která nás měla dovést do Kvikkjoku.

Cestou nás čekalo ledové překvapení v podobě dvou brodů. Marně jsem doufalo v to, že přejdeme suchou nohou, a tak se RS Wakpalan vydal na cestu otužování, expedicí na sever počínaje.....

(Irča)

V začátku se mi do Švédska moc nechtělo. Měla jsem strach, že budou v práci problémy, které mi pak dají „vyžrat“. Naštěstí nemám pocit nenahraditelnosti, a tak jsem vyjela.

Balení na poslední chvíli se mi moc nevyplatilo. Zapomněla jsem rukavice, návleky a nebyť Dazula, tak i vaříč. Naštěstí to nebyly věci nejdůležitější.

Měla jsem trochu obavy, jak budu tak dalekou cestu zvládat, ale musím říct, že jsem dohnala veškeré spánkové deficity za celý rok a ještě kousek navíc.

Expedici bych rozdělila na tři, pro mě důležitých, části. Cesta, trek a moře.

CESTA

Před dalekou cestou bylo třeba dát auto prohlédnout, opravit některé drobnosti – brzdy apod. Tato sranda nás nakonec stála 10.000.-, odměnou nám byly fungující, ale kvičící brzdy. Navíc se nám cestou z opravy asi pokazili autorádio, což jsme zjistili až na cestě. Pozdě.

Největší problém byl všechny věci, které jsme chtěli vzít s sebou, nacpat do auta. To se nám samozřejmě nepodařilo a část jsme nechali v práci.

Před námi bylo 6.000 km, všichni byli plni očekávání. Dazul vytiskl

itinerář, kterého jsme se drželi asi do půl Švédska. Potom nám posloužila mapa.

Já se s Anitou při řízení úspěšně vyhýbala velkým městům jako Praha a Berlín, švédské dálnice a silnice jsme si však vychutnávaly.

Porovná-li cesty:

Švédsko – absolutní jednička. Cesty široké, udržované, rovné, pokud se cesta opravovala, byla značena dopravními značkami v předstihu, nebo dopravu řídili přímo cestáři, nebo semafor. Řidiči velmi ohleduplní, stačilo

dát blinkr, že předjíždím a hned uhýbali na kraj a pouštěli. Značení cest je velmi přehledné. Každá cesta má své číslo, takže stačí na mapě sledovat, kdy kde odbočit a není problém. Většina křižovatek i těch menších je řízena semaforem, takže

HUMOR

Nesdílnou součástí každé výpravy a akce. Sranda se dá dělat z kohokoliv a z čehokoliv. Samozřejmě by měla být v mezích únosnosti. Působí blahodárně na úspěch výpravy a taky na samotné členy akce. Je dobré, když je víc lidí, kteří si dokážou vystřelit z ostatních, ze sebe samých a z různých situací, které zrovna nejsou z těch veselejších. Tyto situace se dají lépe snášet a i řešit.

zase usnadnění.

Německo – Silnice o poznání horší, užší, víc rozbité. Řidiči ve většině případů bezohlednější. Cesty hůře značeny, museli jsme dávat velký pozor, abychom nezabloudili. Křižovatky taky byly řízeny semaforem, ale přejet

z jednoho pruhu do druhého byl velký problém.

Česko – asi nejhorší kvalita, některé úseky katastrofální (ValMez – Vsetín) Značení srovnatelné se Švédskem.

TREK

Na konečnou do vesnice Kvikkjok jsme dorazili navečer. Odtud už vedla jen

jediná cesta – zpět. Dopředu jen chodníček pro pěší. Táboříme přímo u treku, studujeme mapu, zjišťujeme informace v turistbyru dáváme dobít baterku do kamery za 20,- ŠK.

Celou noc mrholilo a ráno to samozřejmě nepřešlo. Dazul nás budí v 7 h a vyhání na trek. My se bráníme a prosazujeme alespoň teplou polévku. Pořád drobně mrholí. Přestává, až když jsme všichni mokří a někteří mají mokro

v botách (já), protože část trasy vede přes mokřady a místy bylo i víc vody.

Uklidňovalo mě, že ostatní na tom budou dřív nebo později úplně stejně.

Při jednom odpočinku za námi přišel chlápek a začal něco povídat. Protože všichni ovládáme cizí jazyky, vysíláme Anitu, ať komunikuje. Byla celá šťastná, ale snažila se. Chlápek pořád drmolil a ukazoval rukama asi půl metru výšku. Anita nám to potom přeložila, že kousek odsud je

v trávě asi půlmetrový hřib. Souhlasně jsme pokývali a šli dál. Asi po sto

ALKOHOL

Samozřejmě nejde o alkohol jako takový, ale o dezinfekci a způsob alespoň částečně předejit střevním potížím. Nejvíce se nám osvědčila slivovice. Nejlepší je domácí, ale když není, tak člověk nepohrdne ani z obchodu. Dávkování je různé a záleží na okolnostech. Je dobré dát si loka před spaním, po sjetí řeky nebo po nějakém nervovém zážitku. Například po plavání v ledové vodě je dobré slivovici aplikovat jak na desinfekci ran tak vnitřně pro pocit (!) tepla.

metrech narážíme na říčku, ale most nikde. Vyzout boty a brodit. Byla studená jak psí čumák, kameny ostré a kluzké a byla hluboká asi půl metru. Po úspěšném zdolání „dravého proudu“ se Anity ptáme, co vlastně ten chlap říkal. Nedala se a tvrdila, že opravdu mluvil o hříbu. My jí to samozřejmě všichni věřili, zvláště, když tam žádný hřib nebyl.

Jdeme dál, cesta neustále mírně stoupá. Odlehčujeme na každé zastávce – pití, sladkosti... Kolem čtvrté přicházíme ke křižovatce, trek se rozděluje. Konzultujeme to s mapou, ta říká: vpravo chata (stuga), vlevo trek. Hrdinně vyrážíme doleva. Chyba, ale to poznáme až později. Šlapeme neustále nahoru. Kolem šesté už nemám moc chuti jít dál a Anita s Radkem drží se mnou. (nevím, jestli opravdu nemohli, nebo mě jim bylo líto) Začalo docela dobře foukat. Vykřikuji, že se chci utábořit, že už nemůžu. Dazul se moc nadšeně netváří, protože vítr je opravdu dost silný. Nikde žádné stromy, jen holé pláně, vítr a my. Nakonec nás přesvědčil, abychom ušli ještě

kousek, že tam bude závětrí. Nebylo! Blížila se devátá hodina, začala jsem stávkovat. Stavíme stany „v závětrí“, foukalo tam úplně stejně, jen my si namlouvali, že ne. Vzbudil mě divný pocit, že něco není v pořádku. Otevřu oči (naštěstí je dobrá viditelnost i v noci) a stan má nějaký divný tvar. Má to přece být kopule, ne? Chytám tyčky a snažím se je narovnat. Marně. Vítr přichází v poryvech, takže stan chvíli stojí, chvíli leží. Dazul vybíhá ven a kontroluje kolíky – zatím drží, ale kdo

ví, jak dlouho. Docela mě to vyděsilo. Několikrát ještě musíme ven. Anita s Radkem na tom nejsou o nic líp. Nikdo už neusnul. Asi ve dvě hodiny nás to přestalo bavit a pokoušíme se balit. Vítr je tak silný, že nás strhává na zem. Začalo i mírně sněžit. Dazul stojí venku ve slipech, drží stan ať neuletí a čeká, až se sbalím. Pak střídáme. Jakmile jsme stan rozeznuli, vítr ho nafoukl a nebylo možné ho udržet. Radek s Anitou taky dělají co mohou. Radkovi uletěla pláštěnka, chtěl ji chytit, ale přišel poryv větru a byla pryč. Byla to vteřinka, taková to byla síla. Stejně tak přicházíme o obaly na stany, moji pláštěnku, Dazulovy návleky a málem i o boty. Ty naštěstí nacházíme, i když asi o půl metru dál. Kolíčků od stanu nacházíme jen pár. Rychle

opouštíme hřeben.

Nepokračujeme dál po treku, ale scházíme do údolí. Je to docela zajímavá cesta. stále fouká hrozně silný vítr, máme co dělat, abychom to ustáli. Dokud jdeme po trávě, docela to jde, horší jsou kameny. Už vím,

kam šlápnout, hlava dává pokyn noze, ta plní příkaz, už už došlapuji, v tom foukne vítr a všechno je jinak. Poskakují po kamenech jak kozlík. Od deště je tráva kluzká, dáváme velký pozor. Najednou Radkovi podjede noha a klouže dolů. Zastavuje u hromádky kamenů a myslí si „Sakra, co si Anita o mě pomyslí, že neumím ani chodit.“ Za chvíli fííí Anita klouže za Radkem. Ten ji chytá a směje se „my patříme k sobě“.

CIZÍ JAZYK

Jak je známo – angličtina = světový jazyk. Anglicky se člověk domluví ve všech částech Švédska. Snažila jsem se uplatnit i svou němčinu, ale to se mi podařilo jen na jihu. Během cesty jsme se naučili i pár švédských slovíček.

Dobré ráno - God morgon (gu mo ronn)

Dobry den - God middag (gu mi dagg)

Děkuji – Tack (takk)

Ahoj - Hej

Chata - Stuga

Většinou se nám při čtení švédských nápisů lámal jazyk a vznikla z toho nějaká zkomolenina, ale jinak zní švédština hezky

Narážíme na hranu. Kudy dál? Vítr fouká pořád stejně. Naštěstí o kus dál můžeme sestoupit. Jdeme traverz. Do údolí se dostáváme asi za hodinu. Přestává pršet, vytahujeme mapu a snažíme se zorientovat. Že jsme mimo značenou cestu, nám je všem jasné. Naštěstí máme s sebou buzolu, takže orientace nebyla tak obtížná. Celkem přesně určujeme, kde jsme, domlouváme ústupovou strategii a vyrážíme. Na mapě to vypadá jednoduše. „Dojdeme támhle k té řece a podél ní až do vesničky.“ Nějak však zapomínáme, že Švédsko je pověstné svými jezery, řekami a mokřadami.. To si uvědomujeme velmi brzy. Ze začátku se snažíme hledat sušší místa, po chvíli je už každému jedno, kam šlápneme.

Po úspěšném překonání mokřin narážíme na nízkou kosodřevinu. Pokroucené větve se pletou pod nohy, zakopáváme skoro na každém kroku. Neprší, přestalo i foukat, ale pohled na horu, z které jsme sešli, se nám moc nelíbí. Je celá v mracích, vítr tam zuří pořád. Ještě, že už tam nejsme.

Konečně. Řeka. Teď to bude jednoduché. Nebylo.

Procházíme po neznačených cestách národního parku, kde lidská ruka nezasahuje do života přírody.

Prostě prales. Obcházíme padlé stromy, mokřady, kameny. Když narazíme na sobí stezku, libujeme si, jak se nám dobře jde. Ta však nikdy není u řeky dost dlouhá, po chvíli odbočuje do „vnitrozemí“.

Asi v sedm ráno narážíme na první větší překážku. Voda. Přítok vlévající se do řeky. Není moc široký, ale jak jej přebrodit, když je tam po ramena vody? Hledáme brod, marně. Dazul velí -do

vody. To snad ne? Ta voda má dobrých 5 stupňů. Tam zmrznu. Nedá se nic dělat. Radek, největší odvážlivec, se vysvléká a skáče první.

Já hned za ním, Dazul s Anitou nám po laně posílají batohy a oblečení. Konečky prstů už necítím, celé tělo se mi třese, rychle obléknout a jít, jít, ať se tělo zahřeje. Trochu mu pomáháme slivovicí, ale je kupovaná, takže pěkný hnus.

Znovu se orientujeme podle mapy a po zkušenostech s plaváním ji studujeme podrobněji a těm slabým modrým čárkám, které vedou do „naší“ řeky, věnujeme více pozornosti. Zjišťujeme, že nás čekají ještě tři brody. Neblíží asi za půl km. Prohlašuji, že mě nikdo nedonutí se znovu vysvléct a vlézt do vody, i kdybych tam měla zůstat navždy. Anita se přidává a Dazul s Radkem se jen usmívají. Oni ví své.

Za chvíli narážíme na další přítok. „To přece ještě nemůže být půl kilometru.“ Tak jsme pochopili, že ve Švédsku mají velice pěkné, nicméně velmi nepřesné mapy. (nebo neúplné?)

Tato říčka byla naštěstí málo hluboká, jen asi nad kotníky. Bohužel však bez větších kamenů po kterých bychom se dostali

na druhou stranu. Všichni máme boty promočené z mokřin, takže se moc dlouho nerozmýšlíme a do vody se pouštíme i v goretexových botách. V tuto chvíli vzpomínám na Michala Kamase, který sjížděl ve svých krásných nových goretexkách Salzu a totálně je zmáčel.

Takto brodíme ještě jednu říčku. Opět narážíme na hlubokou vodu, Radek však nachází o kus výš spadlý kmen,

MAPA

Po zkušenostech je to dost dobrá věc. Když je k ní buzola, je to ještě lepší. Mapa vám pomůže na každém kroku a určitě je duchaplné ji mít u sebe, když někam vyrážíte. Proto, kdo umí číst mapu a má alespoň částečný smysl pro orientaci, tak se mu lépe šlápe, když zabloudí. Nejlepší mapy jsou ty, které jsou co nejvíce podrobnější, od poměru 1: 50 000 počínaje. Ve Švédsku jsme sehnali nejpodrobnější mapu 1:100 000.

takže přecházíme po něm. Je deset hodin a my toho máme všichni dost. Hledáme pěkné místo na utáboření. Chceme si tak na 2-3 hodinky lehnout, než vyrazíme dál. Stavíme stany, zjišťujeme škody na majetku, sušíme mokré věci a uléháme. Budíme se až po pěti hodinách, vaříme polévku a vyrážíme. Pořád podél řeky – to je naše jistota. Jde se stejně těžce a stejně krásně. Pořád je na co se dívat. Dazul pořád zastavuje a točí. Když si nedá pozor, lehce se mu ztratíme. Tak hustým porostem jdeme.

Na druhé straně řeky vidíme soby.

Rychle kameru a točit. Tenhle je opravdový, ne jako včera. Dazul něco zahlédl, vytáhl kameru a volá „stůjte, stůjte, sobi“. My se rozhlížíme, sobi nikde. Jen v dálce jdou nějakí turisté. „Dazule, ti sobi ale mají

červenou větrovku.“ Paní měla karimatku připlou na batohu, takže to vypadalo jako paroží.

Začíná svítit sluníčko, už ani hory nevypadají tak hrozně. Takový obrat počasí je možný jen v horách. Nestačíme obdivovat přírodu. Tohle bychom nikdy neviděli, kdybychom nemuseli opustit značenou cestu. Nacházíme první stugu. Snad nikdo neměl nikdy větší radost z přítomnosti civilizace. Odpočíváme. K chatě nevede žádná cesta, ani po vodě se nedá přes peřeje připlout. Jak se tady ti lidé dostávají? Jediný možný přístup je vzduchem. Později se dovídáme, že místní záchranný vrtulník ve svém „volnu“ funguje jako aerotaxi. Jedna cesta stojí na osobu kolem 1000.- Ks.

Jdeme dál, podle mapy by měla být za chvíli další chata. Už ji dokonce i vidíme. Ale to je divné, měla by být na naší straně řeky, ne za vodou. Po chvíli si z hrůzou uvědomujeme, že je opravdu na naší straně, nicméně za dalším přítokem. Tentokrát nejen hlubokém, ale i širokém. Dobrých 30-40m. Teplejší však není ani o stupínek. Přemýšlíme, jak dostat na druhou stranu batohy. Kousek dál je jezero. U chaty by mohla být loďka. Kluci plavou na druhou stranu a pokouší se něco najít. Já s Anitou se modlíme, aby uspěli, ať nemusíme plavat. Už je nám

zima, je skoro devět večer. Za chvíli se vracejí. Nic. Žádná loď. Musíme udělat vor, na kterém převezeme batohy. Nám je jasné, že se plavání nevyhneme a psychicky se na to připravujeme.

Kluci našli nějaké desky a žebřík a dělají vor. Plavou zpátky, potom s jednou várkou batohů tam, zase zpět a ještě jednou tam. Docela je obdivuji, protože v tak studené vodě mám problémy s dýcháním jenom při jedné cestě. Jsme všichni zmrzlí, kluci mají docela dobrou třepavku. Zahříváme se slivovicí. Kousek od chaty stavíme stany a zalézáme do spacáků. Tepló!!! Na zahřátí čaj a polévku. Paráda. Po těle se rozlévá nádherné teplo, ztuhlé svaly povolují a my myslíme na to pěkné, co nás potkalo. Třeba, jak jsme zahlédli v písku stopu medvěda. Dazul litoval, že ho neviděl živého, ale já mám pocit, že nemusíme mít všechno. Viděli jsme soby, šli jsme nedotčenou nádhernou přírodou.....

Ráno se budíme v devět hodin. Vaříme, sušíme věci, studujeme další cestu. Řeka se začíná moc klikatit, zbytečně bychom si zacházeli. Rozhodujeme se jít po vrstevnici podle azimutu. Dopředu vysíláme Radka. Všichni věříme, že nás už dnes dovede do civilizace.

Příroda je trochu jiná, ne však jednodušší. Jdeme lesy, obcházíme jezera. Začalo svítit sluníčko, tak se jednou dobrovolně koupeme v jednom z jezer. Na kraji, kde není voda moc hluboká, je voda docela teplá.

Splachujeme pot, je to nádherná úleva, a šlapeme dál. Neustále držíme azimut, ale asi ne dost pozorně, protože najednou narážíme na cestu. Co to je? Tady by přece žádná být neměla. A co je tohle? Lidi!!! To je radost. Vyvádíme jak malé děti. Vyrážíme po treku zpět do vesnice. Sice jsme měli přijít trochu od jinud, ale to v tuto chvíli nikomu nevadí. Ze začátku si lebedíme, jak se nám po cestičce dobře šlape, ale za chvíli je to docela nuda.

MOŘE

Když jsme najeli tolik kilometrů, podíváme se i k moři. Nacházíme celkem pěknou plážičku – písčovou, plnou mušlí, bez lidí. Sbíráme mušličky, aspoň něco dovezeme domů dětem. Bohužel je zde zákaz stanování. Nevadí. Nacházíme opuštěnou chatku s uzavřenou verandou, tam se vyspíme. Fouká chladnější vítr, ale neodpustíme si koupel. Vlny jsou úplně perfektní. Musíme vyskočit, aby nás nezalily. Všichni skáče a rochníme se. Ještě 50m od břehu nám voda sahá po prsa.

Usínáme s dobrým pocitem a předsevzetím, že až nasbíráme mušličky, ještě se okoupeme. Ráno nás

však zklamalo. Sluníčko se nám schovalo za mraky, ještě že neprší. Balíme a jdeme se projít po pláži. Jsou tam obrovské písčové duny, lezeme na ně. Nádherný výhled na moře. Vítr fouká, je to příjemný pocit. Volám Jitce do práce, abych ji pozdravila. Naštěstí nejsou žádné problémy, ale i kdyby byly, moc by mě to neštvalo.

Říkáme si, že se k moři ještě podíváme o kousek níž. Snad bude tepleji. Radek, Anita a Dazul neodolají a ještě jednou si do moře skočí.

Další zastávky u moře byly jen na podívání. Buď tam bylo moc lidí, nebo smradlavé chalupy, do kterých se nám vůbec nechtělo.

STŘÍPKY ZE SEVERU...

Akce: vysypané sirky z kufru auta

Reakce : „máme zapalování v prdeli“

Nejbrutálnější švédský hmyz – KOMÁR JOŽKA

Akce: Dazul : „Vy postavte stany a my nahodíme udičku.“

Reakce – po 10 minutách od nahození se Dazul ptá . „Za jak dlouho tu berou ? “

Každý večer bude společná modlitba za naše auto, aby se nepokazilo.

A když se pokazí je to průser šamana (oddílová funkce, kterou zastává Pinčl).

